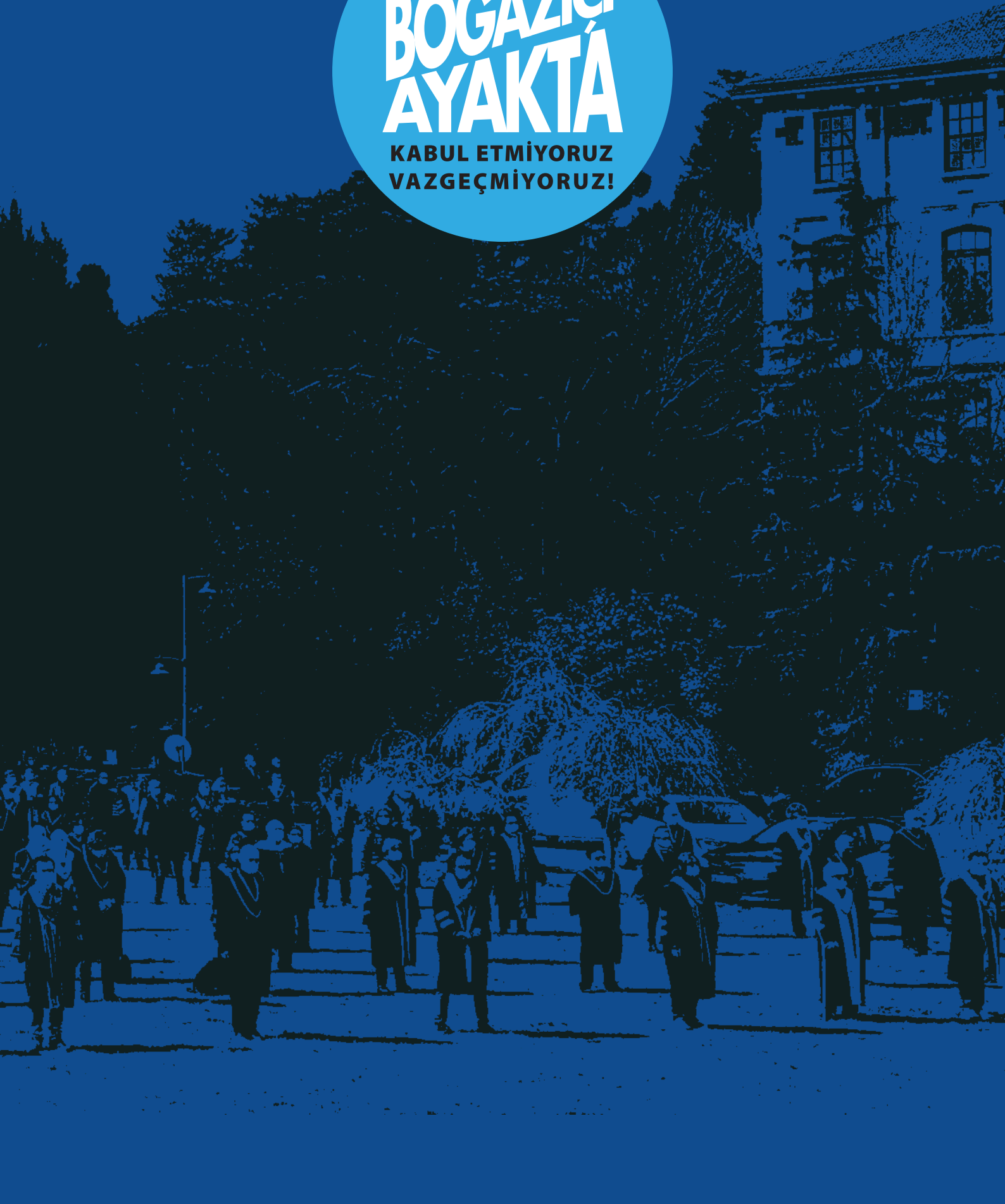

BOĞAZİÇİ AYAKTA

**KABUL ETMİYORUZ
VAZGEÇMİYORUZ!**

Bu kitapçık 1 Ocak 2021’de Boğaziçi Üniversitesi’ne yapılan darbe etkisinde atamanın ardından geçen altı ay sonunda yazıldı. Ertesi gün yapılan ilk toplantıdan itibaren bu darbeyi kabul etmeyeceğimizi ve 2012’de Senatoda oy birliği ile kabul edilen ilkelerimizden vazgeçmeyeceğimize karar verdik. Atamayı takip eden hatalar silsilesi karşısında birikimini, kültürünü, geçmişini ve geleceğini savunan onbinlerce bileşen gösterdiler ki “Boğaziçi Ayakta!” Hem kamuoyuna hem yeni gelecek öğrencimize kendimizi anlatmak için yazdıklarımız, aslında yıllardır iğne oyası gibi işlenerek bir araya getirdiğimiz bilinen gerçeklerimizdi, herhangi birimizin “yazarıyım” demesi zordu, yıllardır ve aylardır hepimiz tüm yazılanları aslında beraber yazmıştık. Yayın danışmanımız sevgili Emeritus Profesörümüz Reşit Canbeyli yetiştirdi imdadımıza, buldu yazarımızı, bir zamanların matematikçilerinin bir grup olup kendilerine Bourbaki ismi verdikleri gibi, biz de kendimize Bounbaki ismini verdik. Verilen zararın tüm ülkenin geleceğine olduğunu anlayanların gönülden desteğini aldık: tasarımcımız Aydın Tibet her türlü nazımımızı çekti, acul isteklerimizi yetiştirdi ve değerli kurumdaşımız, sevgili Üstün Ergüder hocamız önsözünü yazmayı kabul etti.

Sevgilerimiz, saygılarımızla, bu kitapçığı, emek verilmiş bahçeleri özenle korumaları için gelmiş gelecek tüm öğrencilerimize armağan etmek istiyoruz.

Biliyoruz ki BoUn Bâki...

Bounbaki

**KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MİYORUZ!**

Önsöz

ÜSTÜN ERGÜDER

Profesör Doktor, Boğaziçi Üniversitesi (1992-2000) Rektörü

Boğaziçi Üniversitesi Direnişi

Boğaziçi Üniversitesi'ne (BÜ) 2021 yılının başında yapılan rektör ataması şekil bakımından bir ilk değil. 1971 yılında Robert Kolej Yüksek Boğaziçi Üniversitesi'ne dönüştürüldüğü günlerde Millî Eğitim Bakanlığı üniversitenin önde gelen hocalarından rahmetli Prof. Dr. Aptullah Kuran'ı kurucu Rektör olarak atamıştı. Aptullah Bey, Robert Kolej Yüksek'te Müdür Yardımcılığı yapmış, camianın çok iyi tanıdığı bir hocamızdı. Yukarıdan yapılan ikinci atama ise 1982 yılının eylül ayında YÖK ve Cumhurbaşkanı tarafından Prof. Ergün Toğrol'un atanması ile oldu. Bu atama ise camia için bir sürprizdi. Ergün Hocamızın kadrosu İstanbul Teknik Üniversitesi'nde idi ve BÜ camiası kendisini tanııyordu. 1982-1992 arası üniversite paydaşları biraz da istemeyerek durumu kabullenmiş ancak üniversite rektörlerinin seçimle gelmesi konusunu gündemde tutmuş ve özellikle 1990'lı yılların başında Ankara'da başarılı lobi faaliyetleri yürütmüşlerdi. Bu faaliyetler sonrasında ki 1992 yılında 2547 sayılı YÖK yasasında yapılan bir değişiklikle üniversitelerimize rektör seçimlerinin hibrid bir yöntemle yapılması yasalaşmıştı. Bu sisteme göre öğretim üyeleri aldıkları oya göre 6 aday sıralayacak YÖK aday sayısını üçe düşürerek Cumhurbaşkanı'nın yapacağı tercihe sunacaktı.

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYORU-
Ruz!

1992'den sonra Boğaziçi rektörlüğüne hep öğretim üyelerinin birinci olarak seçtikleri adaylar atanacaktı. Ta ki 2016 yılına kadar. Bu yılın kasım ayında öğretim üyeleri 2012'den beri görev yapan Rektör Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu'nun ikinci dönem adaylığını da büyük bir çoğunlukla onaylamıştı. Ancak, Cumhurbaşkanı bu tercihi onaylamayarak hiç beklenmedik şekilde rektör yardımcısı Prof. Dr. Mehmed Özkan'ı rektör olarak atayacaktı. Atandığı ilk günlerde (Kasım 2016) atanma şekli dolayısıyla Özkan'ın rektörlüğü tepki ile karşılanmıştı. Ancak hem öğrenci hem de öğretim üyesi olarak "Boğaziçili" olması ve yönetimde gösterdiği başarı nedeniyle camia (öğretim üyeleri, öğrenciler, mezunlar) tarafından yıllar ilerledikçe bu atama benimsenmiş, Rektör Özkan başarılı bir dört yıl geçirmişti. Düşünebileceğiniz her liyakat kriterine göre de ikinci dönemini tamamlamak üzere tekrar atanmasını beklemek gayet normaldi.

Direnış 100 günü aştı, Türkiye'de ilk defa

Uzaktan izleyebildiğim kadarı ile 2021 yılının ilk günlerinde yapılan rektör ataması, yalnız öğretim üyeleri ve öğrenciler için değil camia için de çok büyük bir şok oldu. 1982'de ki atamaya benzer bir şekilde atama üniversite dışından yapılmış ve üniversitenin tercihlerine hassasiyet göstermek yönünde hiçbir çaba harcanmamıştı. 2021 yılının ilk günlerinden beri Boğaziçi Üniversitesi, yapılan rektör ataması nedeniyle öğrencisiyle, öğretim üyesiyle uzun bir süredir yürütülen protesto eylemiyle ülkenin gündeminde. Neredeyse 100 günü aştı. Bu kadar uzun soluklu bir protesto eylemini ben ülkemizde hatırlamıyorum. BÜ öğrencilerinin tepkisi ilginçti. Barışçılığı, sosyal medyanın zekice kullanılması sanırım öğrenci protesto tarihimizde yeni bir sayfa açtı. Aynı şeyi öğretim üyelerinin davranışları için de söyleyebilirim.

Direnış neden uzun sürüyor?

Neden bu kadar köklü bir hassasiyet? Herhâlde hiç de şeffaf olmaması ve süreç boyunca üniversiteye hiç danışılmadan üniversite dışından bir arkadaşımızın, Melih Bulu'nun rektör atanması direnişı özel bir niteliğe büründürdü. Ayrıca, atamayı hemen takip eden günlerde tamamen evrensel, akademik ilke ve geleneklere uygun olmadan, üniversiteye hiç mi hiç danışılmadan, bir gecede üniversitenin bünyesine yukarıdan empoze edilen iki fakülte (Hukuk ve İletişim) rahatsızlık yaratan bu duruma tuz biber ekti.

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYO-
Ruz!

Bu direnişin bu kadar uzun soluklu olmasında, mezunları, öğrencileri ve öğretim üyeleri tarafından inanılarak ve büyük bir bağlılıkla yapılmasının arkasında kurumun uzun yıllar boyunca gelişen ve yerleşen kültürü ile çok büyük ilişkisi var. Nedir bu kültür? Siyasi mücadelelerin çok sert olduğu, otoriterliğin kol gezdiği ülkemizde, öğrencisi, öğretim üyesi ve mezunuyla benimsenen ve korunması çok önemli olan çok farklı bir “yaşam alanı” kavramı. “Yaşam alanı” deyimini ilk olarak 80’li yılların sonunda öğrencilerimden duyduğumu hatırlıyorum. Bu adı taşıyan bir öğrenci oluşumu vardı üniversitede. Otoriteye, devlete karşıydılar. Sorunlarını kendi aralarında çözebileceklerini düşünürlerdi. Yaklaşımları Fransız düşünür Pierre-Joseph Proudhon’un (1809-1865) anarşist olarak tanımlanan düşüncelerine yakındı. Marksist ve liberal düşüncenin ilginç bir karışımıydı. Kanımca günümüzün Boğaziçi Üniversitesi’nde yaşam alanı ile ilgili kültürünü şöyle tanımlayabiliriz:

İkinci Dünya Savaşı’ndaki İsviçre gibi

Boğaziçi Üniversitesi de liberal bir eğitim-öğretim geleneğine sahiptir. Biliyorum, ülkemizde liberal olmak hem zordur hem de bu kavrama bazı olumsuz yüklemeler yapılır. Söylemek istediğim şudur: Boğaziçi Üniversitesi’nde kimsenin, günümüzde pek moda olan kimliklerine bakmadan, insana ve onun özgürlüğüne önem vermek ön plandadır. Odak noktası insandır. Onun özgürlüğüdür. Bu bağlamda herkesin barışçıl bir diyalog içinde olması, değişik fikirlere hürmet etmesi, özgürlüğünü sorumlu bir şekilde kullanması, sorgulayan bir kafaya sahip olması hep ön plandadır. Bu kültür sayesinde ki Üniversite 1970’lerin öğrenci hareketleri açısından çalkantılı yıllarından, polis müdahalesi olamadan, yara almadan çıkabilmiştir. Bir öğrencimin o yıllarda bana aktardığı bir gözlemini hiç unutamam: “Hocam, burası galiba İkinci Dünya Savaşı’nda İsviçre gibi bir yer.” Sanırım bu gözlem çok güzel özetliyor o kültürün ne olduğunu.

Bu kültür üniversitenin yönetilme şekline de yansır. “Üniversite” çok özel bir yerdir. Toplumun düşünce merkezidir, beynidir. Üniversite; uzmanlar, çok değişik disiplinlerde çalışan bilim insanları topluluğudur. Herkes işini iyi yapabilirsin, yani düşünebilirsin, araştırma yapabilirsin, aykırı soruları sorabilirsin diye bütün dünyada kamu yararı olarak akademik özgürlüğe önem verilir, vazgeçilmez bir değer olarak savunulur. Diğer olmazsa olmaz değer ise kurumsal özerkliliktir.

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYORU-
Ruz!

Kurumsal özerklik ise kanımca üç açıdan önemlidir: Üniversite içinde bilimsel ve akademik özgürlüğün korunması, akademik özgürlüğe dışarıdan gelecek tehditlerin önlenmesi ve son olarak üniversitenin kendine öz bilimsel yapı ve örgütlenmeyi oluşturması ve stratejik planını yapabilmesi.

Üniversite emir komuta ile yönetilemez

Kısaca özetlediğim bu nedenlerle üniversite hiçbir zaman hiyerarşik bir emir komuta zinciri içerisinde yönetilemez. Ne iş alemindeki şirketlere ne devlet bürokrasisine ne de askeri örgütlenmeye benzer. Üniversiteyi yönetmek garnizon yönetmeye benzemez dersem meramımı çarpıcı olarak anlatmış olacağımı ümit ediyorum. Üniversite yatay bir organizasyondur. *Collegiality*, yani meslektaşlar örgütü kavramı üniversite yönetimi hakkında bir fikir verir sanırım. Uzmanlığa, bilimsel disiplinlere önem veren, onları ön plana çıkaran, aşağıdan yukarı bir yönetim modelidir kanımca. Bu yönetim tarzında akademik birimler ön planda ve bilimsel özerklik odak noktasında olmalıdır.

Ben üniversite yönetimini bir senfoni orkestrasına benzetirim. Maestronun da yani rektörün görevi, her kim ne çalışırsa onu en iyi şekilde ve uyum içerisinde çalışmasını sağlamaktır.

1990'lı yıllarda ABD'li bilim insanı Burton Clark'ın o zamanlar çok ses getiren bir kitabı çıktı: *Entrepreneurial University*, yani *Girişimci Üniversite*. Kısaca, Clark bu kitabında biraz ewel tarif ettiğim *collegial* yönetim modelini üniversitelerde akademik tutuculuğa neden olduğu için eleştirir; hâlbuki hızlı bir değişimin yaşandığı çağımızda üniversitelerin girişimci ve yenilikçi liderliğe ihtiyacı olduğunu ileri sürer. Ancak Clark kitabının sonunda her şeye rağmen üniversitelerin meslektaşlar topluluğu olduğunu vurgular, üst yönetimin bunu unutmaması ve liderliğin başarısının meslektaşlarını, en azından önemli bir nüvesini, değişim için seferber edebilme becerisinden geçtiğini vurgular.

Özgür düşünceden korkacak bir şey yok

Üniversitede eğitim-öğretim bir hocanın öğrencilerine aktardığı materyali geri istemesinden geçmez. Öğrencilerin o materyali, o bilgiyi sorgulamalarını teşvik etmeniz gerekir. Sorular, sizin

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYO-
Ruz!

yapacağınız yanışları veya aykırı fikirlerini sizlere rahatlıkla söyleyebilmeleri gerekir. Hatta, ben üniversitede süreci iki yönlü öğrenme süreci diye tanımlarım.

Hoca da öğrencisinden çok şey öğrenir. Bu sürecin oluşması için diyalog ve hür düşünceyi teşvik etmeniz gerekir. Araya hiyerarşı sokmamak gerekir. Öğrencilerin sizi bir arkadaş olarak görmelerini, bilginiz ve değişik fikirlere hürmetinizle onların size saygı duymalarını sağlamanız gerek diye düşünüyorum. Bu yaklaşımı üniversitenin de yaşam şekli hâline getirmeniz çok önemli.

Bu nedenledir ki BÜ’de öğretim üyelerinin kapısında profesör, doçent gibi akademik unvanlar yazılmazdı. Öğrencilerin rahat rahat hocalarına erişebilmeleri amaçlanır bu tedbirlerle. Bu kültürün içinde evrilmiş öğrencilere ders vermek büyük bir zevktir. Çünkü hocalar kendilerini geliştirme imkânı da bulurlar böyle bir ortamda. Özgür öğrenci faaliyetleri de öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri için çok önemli bir fırsattır. Öğrenciler hobilerinin peşlerinde gitmeye teşvik edilir; böylece birlikte çalışmayı, örgütlenmeyi bu şekilde öğrenirler. Takım olmak, özgürlükçü bir ortamda lider olmak ne demek içselleştirirler. Benim Boğaziçi Üniversitesi’nde 31 yıl, Sabancı Üniversitesi’nde ise 12 yıl deneyimim oldu. Özgürlüğün üniversitelerde ne kadar önemli olduğuna fazlasıyla şahit oldum.

Özgürlükten korkacak hiçbir şey yok. İnsanlar, öğrenciler, sorumlu bireyler olmayı ancak özgürlüklerini kullanarak öğrenirler. Öğreniyorlar da.

Yukarıda özetlediğim kavram ve süreçler Boğaziçi kültürünü çok önemli şekilde şekillendirmiştir.

Bizim mahdumu Boğaziçi’ne nasıl sokarız?

Peki, “Rektör atamaları nasıl olmalı?” dersiniz...

Seçim olmazsa olmaz demiyorum. Ancak incelenirse hem Boğaziçi Üniversitesi’nde hem de ülkemizin birçok üniversitesinde rektörlerin seçim ile belirlendiği dönemlerde, akademik performansın çok arttığı görülecektir.

Rektör belirlenmesi konusunda dünyada çok sistem var. Seçim veya atama, hepsinin ortak yönü, sürecin şeffaf olması ve üniversitenin paydaşlarının şu veya bu şekilde sürece dâhil olmasıdır. Boğaziçi Üniversitesi’ndeki hassasiyet bu kurumda seçimlerin uygar bir şekilde

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYO-
Ruz!

ciddiyetle yapılmış olmasıdır ve üniversitenin akademik performansı ile yakından ilişkili olmasıdır. Rektör seçimlerinin işlediği dönemlerde Boğaziçi Üniversitesi'nin akademik performansı, uluslararası düzeyde yükselmiş, kurumun tanınırlığı artmıştır.

Artık Boğaziçi akvaryumu mu dersiniz, yaşam alanı mı dersiniz, bu çok özel kültür etrafında hassasiyet ve dirençle paydaşların birleşmesini güçlendiren ilginç bir olgu daha var. Birey ve özerkliği vurgulayan bu kültürün toplumumuzda pek anlaşılıp benimsenmemesi.

Kurucu Rektörümüz Aptullah Kuran'ın bir anekdotuyla anlatmaya çalışayım. Rahmetli, hep düşük profili tercih edelim, farklılığımızı öne çıkarmayalım derdi. Şöyleyiz böyleyiz diye kafamızı çok uzatırsak keserler diye eklerdi. Bu duruşunu güçlendirmek için de TBMM Bütçe Komisyonu'nda 70'li yıllarda yaşadığı bir olayı anlatırdı.

Bütçe müzakereleri sırasında milliyetçi bir milletvekili, Boğaziçi Üniversitesi'ni millî olmamakla suçlayarak ağzına geleni söylemiş. Ancak toplantıya ara verildiğinde koridorda yürürken aynı milletvekili, Aptullah Bey'in koluna girerek "Söyle bakalım Sayın Rektör, bizim mahdumu nasıl Boğaziçi'ne sokarız?" diye tavsiye istemiş.

Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu değil mi? Kurum hep böyle bir ikileme boğuşmak durumunda kalmıştır. Ancak, "mahdumu biz nasıl oraya sokarız" gerçeği de gelen salvoları bugüne kadar dengelemiştir.

Bundan sonra bakalım zaman ne gösterecek?

**KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MİYORUZ!**

Geçmişe Dair

Boğaziçi Üniversitesi (BÜ) 1863'te kurulan Robert Kolej'den 1971 yılında bir devlet üniversitesi olmasından bu yana kendisini yeni bir kimlikle inşa etti. Kadrolar her zaman titizlikle yapılandırıldı, hızlı büyüme konusuna hep temkinli yaklaşıldı. 1980'lerde BÜ'ye giren öğrenciler, 10 yıllık bir deneyim sonucu bölümlerin yeni yeni ayrıştığı bir yapıyla karşılaşırken (İdari Bilimler ve Temel Bilimlerde olduğu gibi), o yıllarda öğretim üyesi kadrosunda yer alanlar, 12 Eylül askerî darbesinin getirdiği kısıtlamaları diğer tüm üniversitelerle beraber deneyimlediler.

1980'li yıllarda öğrenci olanların en çok hatırladıkları derslerden biri "Humanities" adı altında verilen kitle dersidir. Bu ders daha önceleri Robert Kolej döneminde verilen benzer dersten daha kapsamlı bir şekilde, tarih, edebiyat ve felsefe alanlarını ele alarak, Türkiye'de ilk kez "Medeniyetler Tarihi" dersinde Asya çalışmalarını da kapsıyordu. Çin ve Japon medeniyetlerini de içeren bu ders daha sonraları başka üniversitelerdeki kitle derslerine model olmuştur. Bu bağlamda BÜ hâlâ, Türkiye'de Asya çalışmaları alanının öncü akademik merkezi olma konumunda bulunmaktadır.

1980'li yıllarda 1970'lerde yaşanan büyük mali krizden de kaynaklanan pek çok maddi zorluk yaşandı. Bunların arasında ilk akla gelenler, BÜ'nün Robert Kolej'den devralınan tarihi binalarının bakımı, dersliklerin yeterince ısıtılmaması ve yeni kurulan YÖK'ün birdenbire kotaları iki misline çıkarmasıyla öğrenci sayısındaki ani artış ve dersliklerdeki kapasite aşımı sayılabilir. Yine de 12 Eylül'le birlikte gelen akademik baskılara rağmen, bu süreçte her akademik birim kendi müfredatını özenle pekiştirmiştir. 1980'lerde YÖK'ün

KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MIYORUZ!
RUZ

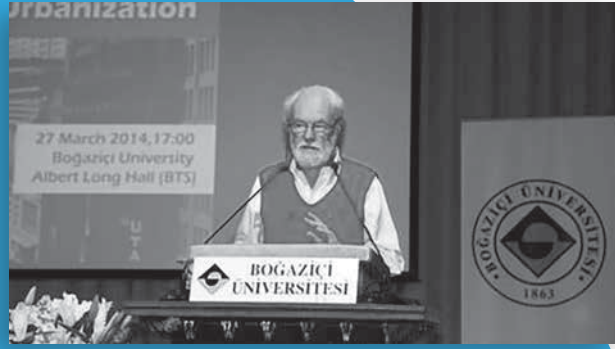
zorlamasıyla gelen yeni yapılanmalar da oldu. Örnek olarak, İnkılap Tarihi ve Türkçe gibi yeni zorunlu dersler için birimler eklendi.

1990'lar tüm bu yeni yapıda iyileştirme çabalarını da beraberinde getirdi. Bunları yapabilmek ancak bölümler seviyesinde öğretim üyelerinin kendi aralarında tesis ettikleri tartışma, danışma ve araştırmacı yaklaşımlarla mümkün oldu. Her konuda alınan kararlar en küçük birimlerden üst birimlere aktarılarak karara bağlandı. Bütün bu birimler kendi başkanlarını seçtikleri için konular Senato veya Üniversite Yönetim Kurulu'na intikal ettiğinde, farklı pek çok boyutuyla değerlendirilmiş oluyordu. Alınan kararlarda her zaman tam mutabakat sağlanamasa da en azından her konu yeterince araştırılıp tartışılıyordu. Demokratik tartışmadan korkmamak ve uluslararası rekabetten çekinmemek, BÜ'nün en önemli değerlerindedir.

Bu bağlamda, 1990'ların başında rektörlük seçimleri konusunda Boğaziçi Üniversitesi'nin öncü bir konumu olmuştur. 1992'de seçimle yönetime gelen ilk rektörüyle birlikte BÜ önemli yeni bir yapılanmaya gitti. Vakıf, mezunlar derneği, iştirakler kurulurken, okulun maddi koşullarında önemli bir gelişme oldu. Bu yıllarda önemli bir değişim de BÜ'nün öğrenci profilinde yaşandı. Kalkan dil barajıyla birlikte üniversite demografisinde önemli bir çeşitlenme oldu ve İstanbul dışından gelen öğrencilere yönelik olarak yurt kapasitesi arttırılarak burs ofisi etkinleştirildi.

1987 yılında başlatılan FA kodlu kültür derslerinin sayıları, artan taleple birlikte 1990'lı yıllarda hızla çoğaldı. 1999 yılında Mithat Alam Film Merkezi'nin açılması öğrencilerimize inanılmaz geniş bir film repertuarı sunarken, akademik bağlamda derslerimizin içeriğine de çok önemli bir görsel katkı sağlamıştır. Klasik Müzik konserlerinden de kendi imkânlarıyla bu tür konserlere gidemeyen pek çok öğrencimiz faydalanmıştır. Tüm bu çalışmalarla BÜ, 2000'li yıllarda Erasmus sayesinde Avrupa'nın en iyi üniversiteleri ile anlaşmalar imzaladı ve hem Avrupa ülkeleri hem de A.B.D., Çin ve Japonya dâhil pek çok ülkeden değişim programlarıyla gelen öğrencilere eğitim verdi, kendi öğrencilerine de ziyaret imkânları yarattı.

1990'lardan itibaren akademik altyapısıyla Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) ve BÜ Vakfı (BÜVAK) öğretim üyelerine önemli destekler verdiler. Bu bağlamda, BÜ öğretim üyelerini yılda iki kez yurt dışı konferanslara yollayan ve uluslararası toplantıların BÜ'de

KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MIYORUZ!
RUZ

düzenlenmesine kaynak veren bir sistem oluştu. 1990'lı yıllarda yenilenen Aptullah Kuran Kütüphanesi de yeniden yapılandırılarak araştırma imkânlarında önemli bir açılım sağlandı. Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü, bu dönemde kurulan pek çok enstitü ve 2. Eğitim yüksek lisans ve doktora programlarında yazılan tez çalışmalarını yıllar içinde titizlikle yürüten birimlerimiz oldular. Kurulan merkezler, düzenlenen uluslararası konferanslar, önemli ağlarda ve kurumlarda üniversitenin tanınırlığını arttırdı. Teknopark kuruldu. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü tüm ülkeye hizmet vermeğe devam etmektedir. Başta Sarıtepe olmak üzere, tüm kampüsler yeniden yapılandırılarak geliştirildi. Hisar Kampüste açılan kapalı havuzda pek çok öğrenci ve çalışan yüzme öğrendi. 1980'lerden bu yana genç öğretim üyelerine öncelik verilerek sunulan lojmanlar, çocuk yuvası, revir, yazın açılan yüzme alanları (plaj ve havuzlar) BÜ'nün önemli yan olanaklarıdır. Boğaziçi Üniversitesi'nin tüm bu çalışmaları bir devlet üniversitesi sınırlılığı içinde yarattığı eğitim ve araştırma ortamında gerçekleştirmiş olduğunun da altını çizmek gerekir.

Geçmişe dair yazılanları bitirirken BÜMED dergisinin BÜ hafızasını güncellelikle harmanlayarak önemli bir hatıra kaynak oluşturduğunu ve öğrenci kulüplerinin tiyatro-folklor-dans-müzik gösterileri, spor festivali, Taş Oda konserleri gibi kendi geleneklerini icat ettiklerini de hatırlamakta fayda var.

KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MIYORUZ!
RUZ

Bugüne Dair

“Üniversitede ne okuyacağım?” ve “Hangi üniversiteye gitmek istiyorum?” soruları, lisenin son sınıflarına gelmiş öğrencinin kafasındaki en önemli iki soru. Zorlu bir sınavda alınan puana bağlı olan üniversite kazanma kaygısını bir tarafa bırakabilirsek, ortaya “neden Boğaziçi Üniversitesi?” sorusu çıkmakta. BÜ seçilmeli mi? Evetse, neden seçilmeli? BÜ’nün özellikleri nelerdir? BÜ öğrencilerine toplum tarafından aranan özellikleri verir mi? Veriyorsa, bunlar nelerdir? BÜ bu özellikleri öğrencilerine nasıl kazandırmaktadır? BÜ, 2021 Best Global Universities endeksinde ilk 200 içine girmiş^[1] olan yegâne Türk üniversitesi olmasını neye borçludur? 2021’de yapılan müdahaleye rağmen, Boğaziçi Üniversitesi dimdik ayakta mıdır?

Neden Boğaziçi?

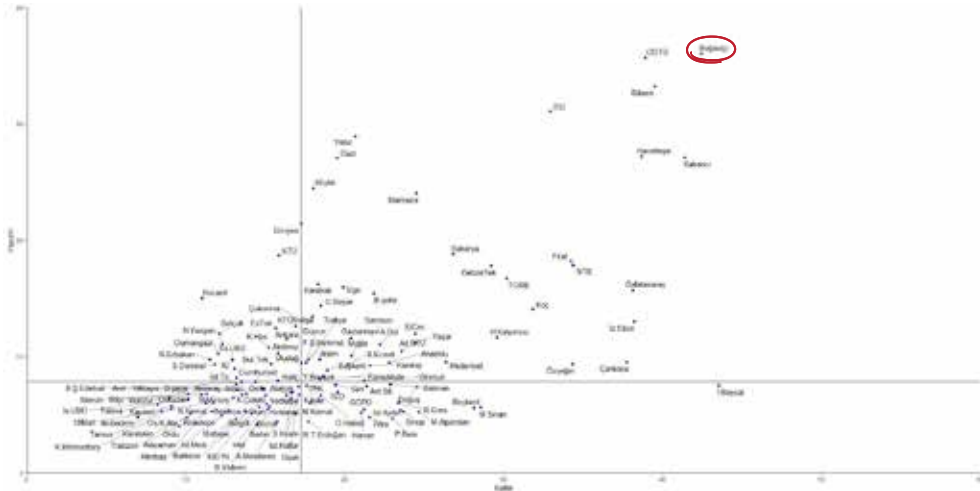
Yeni dersler, yeni hocalar, yeni yaklaşımlar, yeni arkadaşlar, yeni bir öğrenim ve yaşam tarzı, bunlar liseden üniversiteye geçişte her öğrencinin yaşamak zorunda olduğu ve uyum sağlaması gereken değişiklikler. Önemli olan, üniversitenin bu deneyimi en zevkli, en az düzeyde sorun yaşatan, en üst düzeyde çözümleyici, uyum sağlayıcı hâle getirmiş olmasıdır.

İşte ‘Neden BÜ?’ sorusunun cevabı da aslında BÜ’de ilk dönemini okumakta olan bir öğrencinin deneyimini anlattığı şu sözlerde yatmaktadır: BÜ’de okumak **“hiç bilinmeyen bir şehre ilk kez gitmek gibi, yeni bir dünya tanımak gibi”**dir. BÜ, öğrencilerine akademik olduğu kadar sosyal ve spor alanlarında da geniş ufuklar açan seçenekler

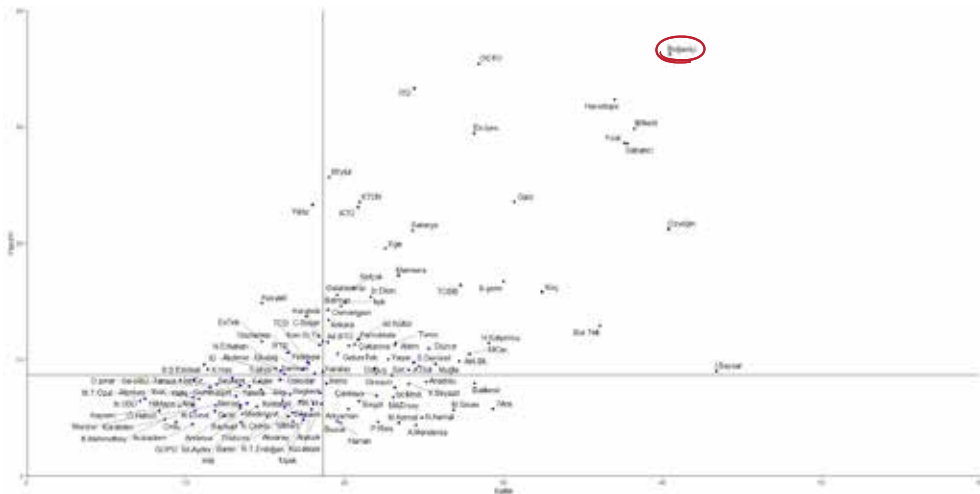
^[1] <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/turkey>

Grafik 1-3 Bilgi ve İletişim Teknolojileri-Büyük Veri

Grafik 1-14 Bilgi ve İletişim Teknolojileri-Yapay Zeka

KABUL ETMİYORUZ VAZGEÇMİYORUZ!

sunmakta, değişik içerikli ve nitelikli bir çok alanda bilgi, söz ve deneyim sahibi olma olanağını sağlamaktadır. Böylece öğrencilerin derslerdeki başarısı kadar, diğer alanlarda da kendilerini ifade eden bireyler olarak yetişmesinde yol göstermektedir. BÜ, öğrencilerin bu akademik, sosyal ve spor alanlarındaki geniş seçim yelpazesinden faydalanması için olanakları hazır etmektedir.

BÜ'nün özellikleri

BÜ, öğretimde öğrencilerin bilişsel gelişimini ön planda tutarken bunu yalnızca öğrencilerin kazandıkları bölümün sınırları içerisinde kalarak değil, değişik seçenekler sunarak gerçekleştirmektedir. Ve bunu, benimsediği ilkeler çerçevesinde, pandemi sürecinde yaşanan tüm sorunlara karşın sürdürmüştür.

Boğaziçi Üniversitesi öğrenimin yalnızca ders içeriği ile kısıtlı kalmamalıdır ilkesi doğrultusunda, derslerin içeriğini öğrenirken öğrencilerin aynı zamanda sorgulamayı, araştırmayı ve genellemeye gitmeyi öğrenmelerine olanak tanımaktadır.

BÜ'de eğitim

Peki, Boğaziçi Üniversitesi bunları nasıl yapabilmektedir? Bütünleşik lisans programı, zengin seçmeli dersler, toplantılar, sergiler, öğrenci kulüpleri, topluma hizmet projeleri, akademik ve popüler yayınlar akla ilk gelenler. Boğaziçi'nin kendine has özelliklerinden biri bölümlerdeki ders yükünün öğrencilere geniş alanlı bir ders yelpazesi sunma ilkesi çerçevesinde düzenlenmiş olmasıdır. Fen ağırlıklı bölüm öğrencileri öğrenimleri süresince kendi bölüm derslerinin yanı sıra belli oranda sosyal içerikli dersler almakta, aynı şekilde dil ya da sosyal ağırlıklı bölüm öğrencileri fen içerikli dersler almaktadırlar. Böylece Boğaziçi öğrencilerine bireyin gelişmesini sağlamak için geniş donanımlı eğitim olanağı tanımaktadır. Yine bir öğrencinin kaleminden: **“...Bu ders, sayısal ders yığını arasındaki tek “sözel” sığınağım. Matematiksel zekadan uzaklaşp olaylara sosyal gözden bakmak benim için bir terapi oluyor... Ders çalışıyor gibi değil de sevdiğim bir romanı okuyor gibiyim.”**

Eğitimin en önemli amaçlarından biri öğrencilerin ezberci bireyler değil, aldıkları bilgileri sorgulayan, özümseyerek içselleştiren, özgür düşünen bireyler olmalarını sağlamaktır. Boğaziçi'nde eğitim

KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MIYORUZ!
RUZ

sınıflarda olduğu kadar ders dışında da devam etmektedir. Boğaziçi'nde öğretim elemanları öğrencilerin kolayca erişimine açıktır; her öğretim elemanı öğrencilerle görüşmek üzere haftalık görüşme saatleri belirler. Öğrenciler girdikleri her sınavdan sonra kağıtlarını görmek, notlarına itiraz etmek hakkına sahiptir.

Eğitimin bir başka boyutu da özellikle fizik, kimya, biyoloji gibi fen derslerinin içeriğinin uygulamalı olarak laboratuvarlarda verilmesidir. Kuramsal boyutunu derslerde öğrenen öğrenciler, öğrendikleri ilkelerin gerçek dünyada nasıl işlediğini deneyler yaparak görmektedirler. Yine bir öğrencinin kaleminden: “... **laboratuvar dersimiz ise benim gibi devlet okulundan gelen öğrenciler için hem yeni ufuklar açan, hem de iç burkan bir ders. Yıllardır üzerine çalıştığımız ... durumların bir laboratuvar ortamında canlandırıldığını görmek ve üzerine hesaplamalar yapmak harika bir deneyim, şimdiye kadar bu fırsatı bulamayanlar için son derece etkili. Ne yalan söyleyeyim, ben şimdiye kadar hiç ... laboratuvar da deney yapma şansına erişememiştim, benim için ilk oldu bu ders.**”

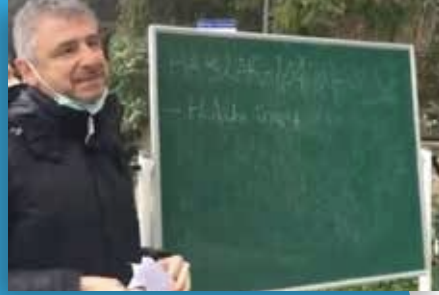
Artık pek çok üniversitede hatta lisede benzer altyapılar olmasına rağmen teknoloji ile birlikte gelen birikim ve bilimsel bilgi üretimi açısından BÜ farklı konumdadır.

Boğaziçi, eğitimin derslerle sınırlı olmadığına bilinciyle, öğrencilerine sosyal, spor, sanat gibi ders dışı alanlarda etkinliklerde bulunma olanağını tanımaktadır. Sporun bir çok alanındaki takımlar üniversiteler arası yarışmalara katılmaktadır.

2021'de olanlar

2021'de Boğaziçi Üniversitesi dünyayı etkileyen ve doğrudan üniversiteyi hedef alan iki büyük olayla sarsıldı. Bir sene önce başlamış olan pandemi sürecinde, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin ve tüm çalışanlarının sağlığını ön planda tutarak gerekli önlemleri aldı, öğrenci yurtlarını kapattı ve çevrim içi eğitime geçti.

Doğrudan üniversiteyi hedef alan olaylar ise, 1 Ocak 2021 gece yarısı üniversite dışından, akademik özellikleri ve yönetim deneyimi bir devlet üniversitesinin beklentilerini karşılamaktan yoksun bir kişinin rektör olarak atanması ile başlayan süreçte yaşandı. 1992 yılından bu yana tüm idari konumlara atanacak kişilerin seçim ile belirlenme ilkesine bağlı olarak işleyen Boğaziçi Üniversitesi, dışarıdan yapılan

KAB
ETMİYO
RUZ
VAZGEÇ-
MIYO-
RUZ!

bu müdahalenin üniversitelerin özerkliğine yapıldığının bilinci içinde büyük bir dayanışma ile direnişe geçti. Öğretim elemanları, öğrenciler ve mezunlar, BÜ'ye yapılan bu dayatmalara karşı durmakta, yapılan idari ve hukuki haksızlıklarla mücadele etmektedirler.

2 Ocak 2021 tarihinden bu yana **“Orman bir balta darbesiyle yok olmaz.”** bilinci içinde tüm bileşenler, hep birlikte Boğaziçi Üniversitesi'nin bu zor günlerini atlattığı için çalışmalarına başladı.

BÜ'ye yapılmak istenenler, eşine nadir rastlanan bir hareket ortaya çıkmasına yol açtı: Üniversite bileşenleri birlik olup bu durumun kabul edilemeyeceğini ve buna karşı durmaktan vazgeçmeyeceklerini ilan ettiler. Akademisyenler dayanışma içinde her iş günü -yağmur, kar, kış demeden, işlerini aksatmadan- 15 dakikalığına rektörlük binasına sırtlarını döndüler. Her pazar, forumlar düzenlendi ve en az 3 saat fikir alışverişinde bulunuldu. Bu yaşanan idari tökezleme ile baş edebilmek için bir çok komisyon oluşturuldu: Forumların gündeminin demokratik bir şekilde belirlenmesi için gündem komisyonu, nabız yoklamaları için anket komisyonu, medya ile ilişkiler için medya komisyonu, strateji komisyonu, açılan davalar için hukuk komisyonu, hasarlarımızı kayıt altına almak için hasar tespit komisyonu, cuma günleri okunacak bültenlerin hazırlanması için bülten komisyonu, çeviri komisyonu, panel düzenleme komisyonu, bileşenler ağı, üniversitelerle koordinasyon komitesi. Bunun yanı sıra, öğrencilere bir seri açık ders vasıtasıyla seslenen akademisyenler, Boğaziçi ilke ve değerlerine sahip çıkacaklarını ve üniversitenin siyasi baskı ve kutuplaşmaya alet olmasını engelleyeceklerini duyurdular. Söz 101 adı altında bir seri açık ders planlandı: hukuk mücadelesinin önemi hakkında “Haklar 101”; ortak ilkeler ve dayanışma üzerine “Dayanışma 101”; üniversite bileşenlerinin dayanışmasının bir demokrasi mücadelesi olarak tanımlanması hakkında “Demokratik Siyaset 101”; bir hak olarak akademik özgürlük ve kurumun niteliği olarak üniversite özerkliği konuları hakkında “Akademik Özgürlük ve Üniversite Özerkliği 101”; bileşenlerin dayanışmasına sanatçı bakış açısıyla yaklaşma, zorluklarla baş etme için yaratıcılık üzerine “Sanat ve Dayanışma 101”, nitelikli eğitim yani ayrımcılık karşıtı, çeşitliliği savunan ve insan hakkı temelli eğitim hakkı üzerine “Eğitim Hakkı 101”.

Boğaziçi'nde ilişkilerin cinsiyet farklılıklarından ya da ast-üst ilişkisi gibi kavramlar çerçevesinde kurulmayıp tüm bireyler için geçerli

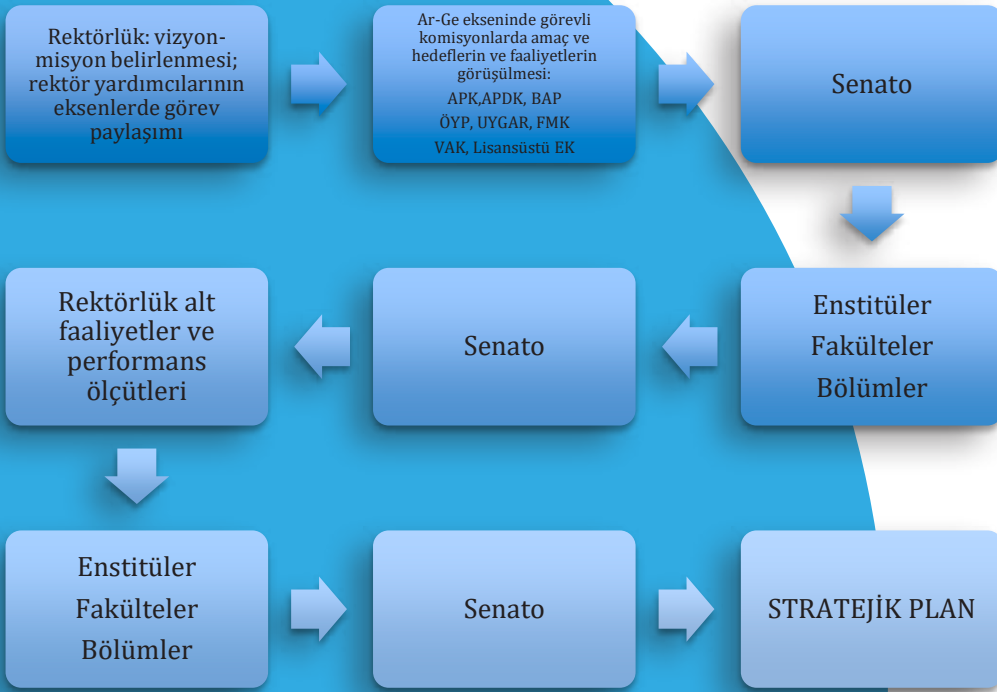
KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MIYORUZ!

olan eşitlik ilkesine uygun biçimde yürütüldüğünü, fikir ve görüş ayrılıklarının, karşı fikirlerin açıkça ve hoşgörü ile tartişılması sonucunda uzlaşmaya varılarak çözüldüğünü anlatmak için seferber olundu.

Bir yandan zor günleri atlatma çalışmalarını sürdürürken, oğretim kadrosu en güçlü olduğu akademik alandaki sorumluluğunu her zamanki gibi yerine getirmeğe devam etti.

Kamu yararı ile ilgili sorumlulukların bilincinde olarak B niversitelerde Yönetim Yapılanması alışma Komisyonu (YYK) başarılı bir çalışmaya imza attı ve ayrıntılı bir rapor yayınladı.

Bu zor günler atlatılacak, çalışmalar meyvelerini uzun vadede verecek ve yasal mevzuat değiştirilip Türkiye’de zgr ve özerk üniversitelerin n açılacak. Yakıp yıkmak kolaydır; asıl zor olan inşa etmek ve korumaktır.

2015-2019 Stratejik planının oluşturulma aşamaları

KABUL
ETMİYORUZ
VAZGEÇ-
MIYORUZ!

Geleceğe Doğru

Boğaziçi Üniversitesi, her zaman öncü ve örnek olma iddiasında bir kurum olmuştur. Stratejik Plan Komisyonu kuran ilk üniversite olmuş ve ileriye dönük projelerini daima tabandan yukarı doğru planlamıştır.

2015-2019 yılının planını sunarken Rektör Gülay Barbarosoğlu diyor ki: “Yeni stratejik planımızı hazırlarken türlü birimlerde akademik ve idari personelimizin, öğrencilerimizin ve mezunlarımızın görüşlerini alarak katılımcı bir çerçeve içerisinde kalmaya bilhassa özen gösterdik. Boğaziçi Üniversitesi olarak bugüne kadar başardıklarımız bütün Boğaziçililerin ortak anlayış ve çabasıyla mümkün olabilmiştir.”

Bu plan çalışmalarına bir önceki stratejik plan temel alınarak 2014 yılında başlanmış, 23 kurul, komisyon ve 7 temsilci gruptan, 250’den fazla üye (akademisyen, mezun, öğrenci, sendika temsilcileri dahil) hazırlık sürecinde çalışmış, tüm akademik birimlerde tartışılmış ve 2015 Sonbaharında Senato’da oybirliği ile kabul edilmiştir.

Stratejik planlarda, geleceğe yönelik hedefler

- eğitim-öğretim,
- bilim-araştırma-yaratıcılık-yenilikçilik,
- yeşil kampüs,
- toplumsal hizmet,
- kurumsal gelişim

olmak üzere temel beş alan kapsamında ele alınır.

Eğitimde hedef öğrencilere, yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, özgür ve özgürlükçü, yerele kök salmış-evrensele açık bireyler olmalarına

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYO-
Ruz!

yönelik değerleri ve becerileri kazandırmaktır. Lisans programları akademik birimler tarafından sürekli ve düzenli değerlendirilir, hem bütüncül gelenek gözetilir hem yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımlarla zenginleştirilir. Öğretim sınıf ile sınırlandırılmaz, deneyimsel yöntemler ve araştırma hevesi teşvik edilir. Ülkemizde çok sık görülmeyen bir şekilde, öğrencinin memnuniyeti temel öncelik olarak kabul edilir.

Araştırmada disiplinler arası örnek yapılanmalar, öncü altyapılar, sektörel ve uluslararası ağlarda üniversitenin aldığı lokomotif rol; üniversitenin ulusal ve uluslararası arenada sürekli yükselmesini sağlar. Geçmişin hakkıyla araştırılmasından çekinilmediği gibi, gelecekte korkmadan gereksinimleri zamanında tespit edip yine yatay yapılanma ışığında disiplinler arası grup, merkez ya da enstitü kurularak, ilerlenir.

Toplumsal hizmet konusunda her türlü iletişim kanallarını kullanarak öncülük ve demokrasi, hoşgörü, etik gibi temel konularda farkındalık yaratmak amaçlanır.

Gıda ve su güvenliği, iklim krizi, enerji, sağlık, yoksulluk, kimlik gibi global ve ulusal temel sorunlarda çözüm önerileri getiren katkılar sunmak için çeşitli etkinlikler düzenlenir.

Üniversitenin stratejik planları sürekli ve tutarlı olarak hazırlanır, gelecek vizyonumuzu şekillendirir ve ayakta kalmamızın teminatını oluşturur.

BÜ Değerleri

Bilim insanlarının varoluş nedeni en iyi öğrencileri yetiştirmek olan, yüz elli yılı aşan akademik geleneği ile Boğaziçi Üniversitesi, şu vazgeçilmez değerler çerçevesinde eğitimini sürdürmektedir:

1. Eğitimde ve araştırmada mükemmeliyetçi,
2. Öğrenci odaklı,
3. Yönetimde ve akademik yaşamda özerk, özgürlükçü, demokratik ve katılımcı,
4. Farklılıklara saygılı, her türlü ayrımcılığa karşı ve fırsat eşitliği konusunda duyarlı,
5. Akılcı ve eleştirel düşünceyi özendiren,
6. Etik değerlere sahip çıkan,
7. Temel hak ve özgürlükleri savunan,
8. Kamusal ve sosyal sorumluluğu önemseyen,
9. Küresel sorunlara duyarlı ve çözüm geliştirmeyi amaçlayan,
10. Doğa ve çevre sorunlarına duyarlı,
11. Mezunlarla bağıını güçlü ve sürekli kılan,
12. Kurumsal mirasını sahiplenen ve kurum kültürünü sürdürülebilir kılmakta kararlılık.

KABUL ETMİYORUZ VAZGEÇMİYORUZ!

Sonsöz

Boğaziçi Üniversitesi gibi saygın bir kurumda geçmişe sahip çıkılmadan, bugünü hakkaniyetle değerlendirmeden ve kurumsal olarak gelecek planlarını yapmadan ilerlenemez.

Bilgi ve internet çağı, üniversitelerin konumunun ve yapısının tartışıldığı zor ve dinamik bir dönemi beraberinde getiriyor. Teknolojinin imkânları, sanal dünyanın sundukları gözönüne alındığında “üniversite” dediğimiz kuruma eskisi kadar ihtiyaç olmadığı, pek çok araştırmancının çekirdek kadrolarla yeni oluşumlar vasıtasıyla yapılabileceği düşünülebilir. Yapay zekânın kapasitesi arttıkça, insanın insanla paylaştığı bilgilere ihtiyaç olunmayacağı ileri sürülebilir.

Ülkemizde ise, enerjimizi uzun vadeli ve evrensel konulara harcamamız gerekirken, Boğaziçi Üniversitesi kısır ve dar bir alana sürüklenmek isteniyor. İşte tam da böyle bir dönemde, insanın insan kalması, sosyal varlık olarak gelişmesi, ve makineleşmekten kurtulabilmesi için Boğaziçi Üniversitesi'nin sunduğu kültürün, terbiyenin ve çeşitliliğin elzem olduğunu düşünüyoruz. Kamu yararına nitelikli bilgi ürettiğimizi ve üretmeye devam edeceğimizi vurgulamak istiyoruz.

Akademisyenler olarak gelecek için ortak taleplerimiz aslında açıktır: Ülkenin en parlak gençlerine hak ettikleri kaliteli eğitimi vermek, onların hem kendi yaşadıkları toprakların kültürüne, hem de başka kültürlerle rahat iletişim kuracak uluslararası kimliğe sahip yetiştirmek ve hiçbir engel ve otosansür olmadan öğrencilerimizle araştırma ve ortak çalışmalar yapıp birlikte bilgi üretmek.

Düşünceden, düşünmekten vazgeçmiyoruz. Dayatmaları kabul etmiyoruz. Ayaktayız.

BÜ'de dört fakülte (Mühendislik, Fen-Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Eğitim) ve iki yüksek okul (Uygulamalı Bilimler, Yabancı Diller) bünyesinde toplam 29 bölüm lisans derecesi verilmektedir.

BÜ'de altı enstitü (Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Biyomedikal Mühendisliği, Çevre, Fen Bilimleri, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma, Sosyal Bilimler) bünyesinde 67 alanda lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) düzeyinde dereceler verilmektedir.

BÜ'de 25 bölüm bünyesinde 100'ü aşkın çift anadal programı bulunmaktadır.

BÜ'de öğrencilerin talepleri doğrultusunda 43 öğrenci kulübü kurulmuştur.

BÜ şimdiye dek 55,000'i aşkın mezun vermiştir.

BÜ'de tüm öğrenciler seçmeli olarak çok sayıda modern dil dersleri (Almanca, Fransızca, İspanyolca, Portekizce, İtalyanca, Rusça, Ermenice, Yunanca, Çince, Japonca, Korece, Lazca, Abazaca, Kabartayca) alabilmektedir.

BÜ ülkemizde öğrencilerine Türk İşaret Dili (TİD) dersi sunan ilk üniversitedir.

BÜ'de tüm bölüm öğrencilerine seçmeli ders olarak açılan müzik, resim, seramik, heykel, uygulamalı sanat, fotoğrafçılık, sinema, tiyatro gibi alanlarda dersler vardır.

BÜ'de öğretim üyeleri pek çok ulusal ve uluslararası akademik ödül sahibidir.

KABUL ETMİYORUZ VAZGEÇMİYORUZ!

BÜ hakkında bunları biliyor muydunuz?

BÜ 'nün tüm akademik alanlarında (sosyal ve fen bilimleri) aktif olarak yürütülmekte olan çok sayıda ulusal ve uluslararası nitelikli araştırma projelerinde öğrenciler görev alabilmektedir.

BÜ akademik yapısı, Türkiye Yüksek Öğretim sistemine ve eğitim dilinin İngilizce olması sebebiyle pek çok vakıf üniversitesine model olmuştur.

BÜ 'de doktorların uzaktan kumanda edebilecekleri kablosuz ve pilsiz çalışan robotik biyopsi teknolojisi geliştirildi.

BÜ Bilgisayar Mühendisliği bölümünden cpu_goes_brrr takımı üyesi üç öğrenci Doğu Avrupa Bölgesi Rekabetçi Programlama yarışmasında (SEERC) bronz madalya kazanmıştır. Aynı yarışmada Binary Hoşaf Tree takımı üyesi üç öğrenci mansiyon madalyası kazanmıştır.

BÜ Bilgisayar Mühendisliği bölümünden 3 ve Elektrik ve Elektronik Mühendisliği bölümünden 1 hazırlık sınıfı öğrencisinden oluşan TRIE (atleastwetried) ekibi 33 üniversiteden 65 takım ile toplam 247 katılımcının yer aldığı Ocak 2021'de düzenlenen IEEE TR Student Branches Algoritma yarışmasında birincilik derecesi elde etti.

BÜ Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünün üç öğrencisi 11. Uluslararası Üniversitelerarası Fizik Yarışması'nda altın madalya kazandı.

BÜ Türkiye'nin Erişilebilir Üniversiteler kategorisinde jüri oylamasıyla Mart 2021'de ikincilik ödülünü kazandı.

BÜ ülkemizde sürdürülebilir enerji kaynağını üreten tek üniversite olarak kendi elektriğini üretmektedir. Sarıtepe yerleşkesindeki rüzgar santrali ile yalnızca o yerleşkenin tüm elektrik gereksinimini karşılamakla kalmayıp kullanılan artı kalanını civardaki yerleşim merkezlerinin kullanımına açmakla Belediye'ye katkıda bulunmaktadır.

KABUL
ETMİYORU-
Ruz
VAZGEÇ-
MIYORU-
Ruz!

BÜ yerleşkelerinde öğrencilerin kullanımına açık futbol, basketbol, voleybol ve tenis sahaları, açık ve kapalı yüzme havuzları bulunmaktadır.

BÜ’de dekanların, rektör yardımcılarının makam araçları ve şoförleri yoktur. Bu bütçe öğrencilere harcanır.

BÜ İstanbul dışından gelen öğrencilerine kendi yerleşkelerinde yurt olanakları sağlamaktadır.

BÜ 25 yıldır çarşamba akşamları ulusal ve uluslararası orkestra ve sanatçıların katıldığı klasik müzik konserleri düzenleyen tek Türk üniversitesidir.

BÜ çalışanları ve mezunlarından oluşan, Klasik Türk Müziği korusu her yıl başarılı konserler vermektedir.

BÜ’de tüm öğrencilerin katılımına açık tiyatro, dans, müzik, fotoğrafçılık, satranç, spor (dağcılık, mağara araştırmacılığı, havacılık, kürek) alanlarında ve aralarında edebiyat, işletmecilik, elektro teknoloji, çeviri gibi alanlar bulunan düşünce ve üretim yapma amaçlı kırkı aşkın öğrenci kulübü bulunmaktadır.

BÜ Spor Kulübü atletlerinden bir üye Şubat 2021’de İstanbul’da düzenlenen 18 ülkeden 336 atletin katıldığı Kapalı Salon Balkan Atletizm Yarışmaları’nda Türk Milli Takım kadrosuna katılarak şampiyon oldu.

BÜ İşletme Bölümü mezunu bir öğrenci Georgia Tech Üniversitesi’nde düzenlenen ‘Margaret Guthman Müzik Enstrümanları Tasarımı Yarışması’nda microtonal gitarla seyirci oylamasında dünya birincisi oldu.

BÜ Kürek Takımı Mayıs 2021’de düzenlenen Türkiye Akademi Şampiyonası’nı birincilikle tamamladı.

BÜ Senatosu, Toplantı tarihi 3.10.2012, Toplantı sayısı 2012/9

“Boğaziçi Üniversitesi’nin Temel İlkeleri: Kamu Üniversitelerinin Yapı ve İşleyişi” isimli metin üzerinde görüşme yapılarak, ekteki şekilde kabulüne oybirliği ile karar verildi. (Ek:18)

Boğaziçi Üniversitesi’nin Temel İlkeleri Kamu Üniversitelerinin Yapı Ve İşleyişi

Boğaziçi Üniversitesi olarak 150 yıllık birikimimizden hareketle, ülkemizde yükseköğretimin tabi olduğu kurallar ve üniversite sisteminin yeniden ele alındığı bu günlerde, kamu üniversitelerinin yapı ve işleyişine ilişkin olarak esas alınmasını gerekli gördüğümüz temel ilkelerimizi şu şekilde ifade etme gereği duyduk:

Üniversiteler; bilim, düşünce ve teknoloji üretme, yaygınlaştırma ve bunları topluma kazandırma suretiyle yerel ve evrensel gelişime katkıda bulunan en temel öğretim, araştırma ve bilgi yayma kurumlarıdır.

Üniversitelerin öğretim, araştırma ve kurumlararası işbirliği konularında işlevlerinin gereği olarak edindikleri yetki ve sorumluluklarının yanı sıra topluma karşı görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları birtakım vazgeçilmez niteliklere sahip olma hakları da bulunmaktadır.

Bu çerçevede üniversiteler:

- I. Akademik yeterliğe sahip bireylerin erişimine açık,
- II. Özgürlükçü, bilimsel olarak özgür ve bağımsız,
- III. Akademik, idari ve mali anlamda özerk, katılımcı ve hesap verebilir kurumlar olmalıdır.

Dünya standartlarında öğretim ve araştırma kalitesini hedefleyen üniversitelerde özgün ve yaratıcı bilimsel fikirler ve yenilikler ancak bu koşulların sağlandığı ortamlarda gelişebilir.

I. Akademik yeterliğe sahip bireylerin erişimine açık üniversite

- I.A. Üniversite öğretiminin akademik yeterliğe sahip tüm bireylere açık olması ilkesinden hareketle, öğrenci seçme ve yerleştirmeleri sadece bilimsel ve nesnel akademik ölçütlere göre yapılmalıdır.
- I.B. Bireyler; yüksek öğrenime girişte ve üniversite yaşamında, akademik ölçütleri karşıladıkları sürece, etnik kimlik, dil, din ve inanç, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim, yaşam tarzı, ekonomik durum ve engellilik hali vb. nedenlerle dışlanmamalıdır.
- I.C. Akademik ölçütleri karşılayan bireylerin ekonomik yoksunluk nedeniyle üniversite öğretiminden dışlanmamaları için, devlet, sosyoekonomik kaynaklı eşitsizliklerin yükseköğretim üzerindeki yansımalarını ortadan kaldıracak kaynak ve destekleri sağlamalıdır.

II. Özgürlükçü ve bilimsel olarak özgür ve bağımsız üniversite

- II.A. Üniversiteler şiddet ve ayrımcılık içermeyen tüm görüşlerin, tercihlerin ve kanaatlerin özgürce ifade edilebildiği demokratik ortamlar olarak topluma örnek oluşturmalıdır.
- II.B. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin yazılı ve sözlü faaliyetlerine ilişkin akademik dokunulmazlıkların fikir ve ifade özgürlüğü kapsamında sağlanması esastır.
- II.C. Üniversiteler, akademik hususlarda ve iç ve dış ilişkilerini düzenleyen tüm karar ve uygulamalarda evrensel ilkelere, etik esaslara ve insan haklarına saygı çerçevesinde hareket etmeyi ve bu konularda hesap vermeye açık ve saydam olmayı taahhüt etmelidir.
- II.D. Üniversitelerin herhangi bir kişi ya da kuruluşun etki veya baskısına maruz kalmaması ve siyaset aracı olarak kullanılmaması, bilimsel ve toplumsal gelişim açısından vazgeçilmezdir.
- II.E. Üniversitelerin, özerk anayasal kurumlar olarak, akademik programlarını ve araştırma politikalarını öğretim elemanlarınca ve/veya üniversite kurullarınca kararlaştırılarak belirlenmesi, bilimsel özgürlüğün ve yaratıcılığın şartlarından biridir.

III. Akademik, idari ve mali olarak özerk, katılımcı ve hesap verebilir bir üniversite

- III.A. Üniversitelerde karar alma yetkisinin demokratik yöntemlerle seçilmiş kurullarda ve akademik yöneticilerde olması özerklik için şarttır. Rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, bölüm başkanı gibi akademik yöneticiler atamayla değil seçimle belirlenmelidir.
- III.B. Üniversite yöneticilerinin mütevelli heyeti gibi üniversite dışı bir merci tarafından belirlenmesi, demokratik ve katılımcı anlayışla çeliştiği gibi, özerk ve bağımsız olma ilkelerine de aykırıdır.
- III.C. Öğretim elemanlarının atama ve yükseltmeleri tamamen akademik ölçütlerle ve denetime açık ve saydam yöntemlerle üniversite kurullarınca kararlaştırılmalıdır. Araştırma, idari ve teknik personel istihdamı ve yükseltilmesi, kendi ihtiyaçları ve tercihleri doğrultusunda, üniversiteler tarafından yapılmalıdır.
- III.D. Üniversitelerde saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde bütçeleme ve harcama özerkliği olmalıdır. Üniversitelerin bütçe tahsisatlarını kendi kurumsal gereksinim ve hedeflerine göre belirleme hakkı ve harcama esnekliği bulunmalıdır.

